

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2009/78/EK

(2009. gada 13. jūlijs)

par divriteņu mehānisko transportlīdzekļu atbalsta kājiņām

(kodificēta versija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PARLAMENTS UN PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atziņumu ⁽¹⁾,saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Padomes Direktīva 93/31/EEK (1993. gada 14. jūnijs) par divriteņu mehānisko transportlīdzekļu atbalsta kājiņām ⁽³⁾ ir būtiski grozīta ⁽⁴⁾. Skaidrības un praktisku iemeslu dēļ minētā direktīva būtu jākodificē.
- (2) Direktīva 93/31/EEK ir viena no atsevišķām direktīvām saistībā ar EK tipa apstiprināšanas procedūru, kas noteikta Padomes Direktīvā 92/61/EEK (1992. gada 30. jūnijs) par divriteņu vai trīsriteņu mehānisko transportlīdzekļu tipa apstiprināšanu, ko atcēla ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/24/EK (2002. gada 18. marts), kas attiecas uz divriteņu vai trīsriteņu mehānisko transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu ⁽⁵⁾, un nosaka divriteņu mehānisko transportlīdzekļu dizaina un uzbūves tehniskos priekšrakstus attiecībā uz to atbalsta kājiņām. Šie tehniskie priekšraksti ir vērsti uz dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu, lai nodrošinātu EK tipa apstiprinājuma procedūru, kas noteikta Direktīvā 2002/24/EK un jāpiemēro katram transportlīdzekļu tipam. Tātad Direktīvas 2002/24/EK noteikumi par transportlīdzekļu sistēmām, detaļām un atsevišķām tehniskām vienībām attiecas uz šo direktīvu.

- (3) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi, proti, piešķirt detaļas tipa apstiprinājumu divriteņu mehānisko transportlīdzekļu atbalsta kājiņām, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka minētās rīcības mēroga vai iedarbības dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.

- (4) Šī direktīva nedrīkst skart dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos un tās piemērošanai, kā izklāstīts II pielikuma B daļā,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Šī direktīva attiecas uz atbalsta kājiņām visu tipu divriteņu mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas minēti Direktīvas 2002/24/EK 1. pantā.

2. pants

Procedūra, saskaņā ar kuru piešķir EK detaļas tipa apstiprinājumu attiecībā uz atbalsta kājiņu divriteņu mehānisko transportlīdzekļu tipu, un nosacījumi par šādu transportlīdzekļu neierobežotu laišanu tirgū ir paredzēti Direktīvas 2002/24/EK II un III nodaļā.

3. pants

Grozījumus, kas vajadzīgi, lai I pielikumā noteiktās prasības pielāgotu tehnikas attīstībai, pieņem saskaņā ar procedūru, kas paredzēta Direktīvas 2002/24/EK 18. panta 2. punktā.

4. pants

1. Ar atbalsta kājiņām saistītu iemeslu dēļ dalībvalstīs nedrīkst:

— atteikties piešķirt EK tipa apstiprinājumu divriteņu mehāniskā transportlīdzekļa tipam vai

— aizliegt divriteņu mehāniskā transportlīdzekļa reģistrāciju, pārdošanu vai nodošanu ekspluatācijā,

⁽¹⁾ OV C 234, 30.9.2003., 20. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2007. gada 25. septembra Atzinums (OV C 219 E, 28.8.2008., 66. lpp.) un Padomes 2009. gada 7. jūlija Lēmums.

⁽³⁾ OV L 188, 29.7.1993., 19. lpp.

⁽⁴⁾ Sk. II pielikuma A daļu.

⁽⁵⁾ OV L 124, 9.5.2002., 1. lpp.

ja šo transportlīdzekļu atbalsta kājiņas atbilst šīs direktīvas prasībām.

2. Dalībvalstis atsaka EK tipa apstiprinājuma piešķiršanu jebkuram jauna tipa divriteņu mehāniskajam transportlīdzeklī ar atbalsta kājiņām saistītu iemeslu dēļ, ja nav izpildītas šīs direktīvas prasības.

3. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus galvenos tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

5. pants

Direktīvu 93/31/EEK, kurā grozījumi izdarīti ar direktīvu, kā izklāstīts II pielikuma A daļā, atceļ, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos un tās piemērošanai, kā izklāstīts II pielikuma B daļā.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu un lasa saskaņā ar atbilstības tabulu III pielikumā.

6. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2010. gada 1. janvāra.

7. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2009. gada 13. jūlijā

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
E. ERLANDSSON*

I PIELIKUMS

1. DEFINĪCIJAS
Šajā direktīvā:
  - 1.1. "Atbalsta kājiņa" ir ierīce, kas ir stingri piestiprināta pie transportlīdzekļa un notur transportlīdzekli vertikālā (vai gandrīz vertikālā) stāvoklī, to novietojot stāvēšanai bez vadītāja uzraudzības.
  - 1.2. "Vienpusējā atbalsta kājiņa" ir atbalsta kājiņa, kas, izstiepta vai pagriezta atvērtā stāvoklī, atbalsta transportlīdzekli tikai no vienas puses, atstājot abus riteņus saskarē ar atbalsta virsmu.
  - 1.3. "Centrālā atbalsta kājiņa" ir atbalsta kājiņa, kas, pagriezta atvērtā stāvoklī, atbalsta transportlīdzekli, nodrošinot transportlīdzeklim gareniskās vidusplaknes abās pusēs vienu vai vairākas saskares vietas ar atbalsta virsmu.
  - 1.4. "Šķērsslīpums (šs)" ir procentuāli izteikts faktiskās atbalsta virsmas slīpums transportlīdzekļa gareniskajai vidusplaknei un atbalsta virsmai perpendikulāri maksimālā slīpuma līnijai (1. attēls).
  - 1.5. "Gareniskais slīpums (gs)" ir procentuāli izteikts faktiskās atbalsta virsmas slīpums transportlīdzekļa gareniskajai vidusplaknei paralēli maksimālā slīpuma līnijai (2. attēls).
  - 1.6. "Transportlīdzekļa gareniskā vidusplakne" ir transportlīdzekļa pakalējā riteņa gareniskā simetrijas plakne.
2. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS
  - 2.1. Visus divriteņu transportlīdzekļus aprīko ar vismaz vienu atbalsta kājiņu, lai tos stingri noturētu nekustīgus (piemēram, novietojot stāvēšanai), bet statiskā stāvoklī nebalstītu cilvēks vai ārēji līdzekļi. Transportlīdzekļi ar sapārotiem riteņiem nav jāaprīko ar atbalsta kājiņām, bet, novietojot stāvēšanai, tiem jāatbilst prasībām, kas izklāstītas 6.2.2. punktā (izmanto stāvbremzi).
  - 2.2. Transportlīdzeklim jābūt vai nu vienpusējā vai centrālā tipa atbalsta kājiņai, vai abu tipu atbalsta kājiņām.
  - 2.3. Ja atbalsta kājiņa grozās ap transportlīdzekļa apakšējo daļu vai zem tā, tad atbalsta kājiņas ārmalai (ārmalām) jābūt pagriežamām uz transportlīdzekļa aizmuguri, lai iegūtu aizvērtu vai braukšanas pozīciju.
3. ĪPAŠĀS PRASĪBAS
  - 3.1. **Vienpusējā atbalsta kājiņa**
    - 3.1.1. Vienpusējā atbalsta kājiņai:
      - 3.1.1.1. jānotur transportlīdzeklis tā, lai nodrošinātu sānisku stabilitāti transportlīdzeklim uz horizontālas atbalsta virsmas vai uz slīpas virsmas, lai neļautu tam pārāk viegli noliekties tālāk (un tādējādi neļautu tam griezties ap vienpusējā atbalsta kājiņas balsta punktu) vai pārāk viegli atgriezties vertikālā stāvoklī un tālāk (un tādējādi nosvērties uz vienpusējā atbalsta kājiņai pretējo pusi);
      - 3.1.1.2. jānotur transportlīdzeklis tā, lai saskaņā ar 6.2.2. punktu saglabātu stabilitāti, transportlīdzekli novietojot stāvēšanai uz slīpas virsmas;
      - 3.1.1.3. automātiski jānostājas aizvērtā vai braukšanas pozīcijā:
        - 3.1.1.3.1. transportlīdzekli nostādot atpakaļ tā parastajā (vertikālajā) braukšanas stāvoklī;

vai
        - 3.1.1.3.2. ja transportlīdzeklis pēc vienpusējā atbalsta kājiņas pirmās saskaršanās ar zemi kustas uz priekšu vadītāja tīšas darbības dēļ;

3.1.1.4. neraugoties uz 3.1.1.3. punkta prasībām, jābūt projektētai un konstruētai tā, lai neaizvērtos automātiski, ja slīpuma leņķis mainās negaidīti (piemēram, ja transportlīdzekli viegli pagrūž cita persona vai garāmbraucoša transportlīdzekļa radīta vēja brāzma):

3.1.1.4.1. izvilktā vai stāvēšanas pozīcijā;

3.1.1.4.2. transportlīdzekli sagāžot, lai vienpusējā atbalsta kājiņa saskartos ar zemi;

un

3.1.1.4.3. transportlīdzeklim, kas novietots stāvēšanas pozīcijā bez uzraudzības.

3.1.2. Prasības, kas izklāstītas 3.1.1.3. punktā, neattiecas uz transportlīdzekļiem, kurus motors nevar dzīt uz priekšu tad, kad ir izvilktā vienpusējā atbalsta kājiņa.

3.2. Centrālā atbalsta kājiņas

3.2.1. Centrālā atbalsta kājiņai:

3.2.1.1. jānotur transportlīdzeklis tā, ka viens vai abi riteņi saskaras ar atbalsta virsmu vai neviens ritenis nesaskaras ar šo virsmu, lai šis transportlīdzeklis stāvētu stabili:

3.2.1.1.1. uz horizontālas atbalsta virsmas;

3.2.1.1.2. saskvērtā stāvoklī;

3.2.1.1.3. uz slīpas virsmas saskaņā ar 6.2.2. punktu;

3.2.1.2. automātiski jāatlokās aizvērtā vai braukšanas pozīcijā:

3.2.1.2.1. ja transportlīdzeklis kustas uz priekšu, lai paceltu centrālā atbalsta kājiņu no atbalsta virsmas.

3.2.2. Prasības, kas izklāstītas 3.2.1.2. punktā, neattiecas uz transportlīdzekļiem, kurus motors nevar dzīt uz priekšu tad, kad ir izvilktā centrālā atbalsta kājiņa.

4. CITAS PRAŠĪBAS

4.1. Turklāt transportlīdzekļus var aprīkot ar indikatoru, kas braucējam ir skaidri redzams, sēžot vadītāja sēdekli, un, ieslēdzot aizdedzi, iedegas un turpina degt, kamēr atbalsta kājiņa nav aizvērtā vai braukšanas pozīcijā.

4.2. Visas atbalsta kājiņas aprīko ar aiztures sistēmu, kas notur tās aizvērtā vai braukšanas pozīcijā. Minētā sistēma var sastāvēt no:

— divām neatkarīgām ierīcēm, piemēram, divām atsevišķām atsperēm vai vienas atsperes un vienas aiztures ierīces, piemēram, aiztura,

vai

— vienas ierīces, kam jādarbojas bez bojāšanās vismaz:

— 10 000 parastas lietošanas ciklu, ja transportlīdzeklis ir aprīkots ar divām atbalsta kājiņām,

vai

— 15 000 parastas lietošanas ciklu, ja transportlīdzeklis ir aprīkots ar vienu atbalsta kājiņu.

5. STABILITĀTES TESTI

5.1. Lai noteiktu spēju noturēt transportlīdzekli stabilā stāvoklī, kā norādīts 3. un 4. punktā, jāveic šādi testi:

5.2. Transportlīdzekļa stāvoklis

5.2.1. Iesniegtā transportlīdzekļa svaram jāatbilst stāvoklim braukšanas kārtībā.

5.2.2. Spiedienam riepās jābūt tādām, kā ieteicis transportlīdzekļa ražotājs.

5.2.3. Transmisijai jāpaliek neitrālā pozīcijā vai automātiskajai transmisijai – “stāvēšanas” pozīcijā, ja tāda ir.

5.2.4. Ja transportlīdzeklis ir aprīkots ar stāvbremzi, tad tā ir jāiedarbina.

5.2.5. Stūres stāvoklis ir bloķēts. Ja stūri var bloķēt stāvoklī, kad tā pagriezta gan pa kreisi, gan pa labi, tad testi jāveic abos stāvokļos.

5.3. Testa laukums

5.3.1. Testus, kas minēti 6.1. punktā, var veikt uz līdzena, horizontāla laukuma ar cietu, sausu virsmu bez smilšu graudiņiem.

5.4. Testu aprīkojums

5.4.1. Testi, kas minēti 6.2. punktā, jāveic uz stāvvietas platformas.

5.4.2. Stāvvietas platformai jābūt ar stingru, līdzenu taisnstūra virsmu, lai transportlīdzeklis stāvētu nekustīgi.

5.4.3. Stāvvietas platformas virsmai jābūt pietiekami neslidenai, lai novērstu transportlīdzekļa slidēšanu uz atbalsta virsmas slīpuma testos.

5.4.4. Stāvvietas platformu konstruē tā, lai varētu izveidot vismaz 6.2.2. punktā prasīto šķērsslīpumu (šs) un garenisko slīpumu (gs).

6. TESTU PROCEDŪRAS

6.1. Stabilitāte uz horizontālas atbalsta virsmas (3.1.1.4. punkta tests)

6.1.1. Transportlīdzeklim uz testa laukuma vienpusējā atbalsta kājiņa ir izvilktā vai pārvietota stāvēšanas pozīcijā, un transportlīdzeklis atstāts uz tās.

6.1.2. Transportlīdzekli pārvieto, lai par trim grādiem palielinātu leņķi, ko veido gareniskā vidusplakne un atbalsta virsma (pārvietojot transportlīdzekli pret vertikāli).

6.1.3. Šīs pārvietošanas dēļ vienpusējā atbalsta kājiņa nedrīkst automātiski atgriezties aizvērtā vai braukšanas pozīcijā.

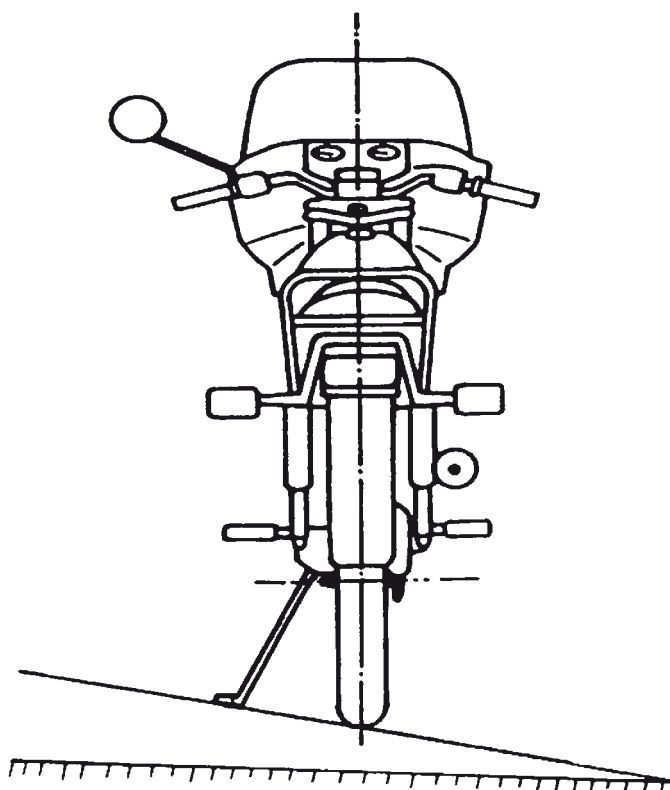
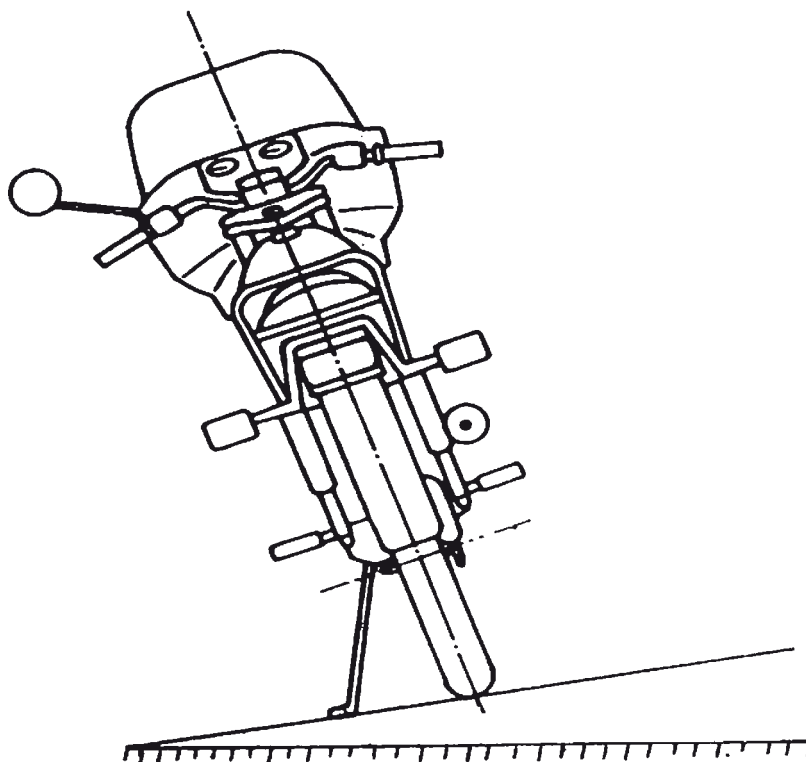
- 6.2. **Stabilitāte uz slīpas virsmas** (ar 3.1.1.1., 3.1.1.2., 3.2.1.1.2. un 3.2.1.1.3. punktu saistīti testi)
- 6.2.1. Transportlīdzekļi novieto uz stāvvietas platformas ar viopusējā atbalsta kājiņu un atsevišķi centrālā atbalsta kājiņu izvilkta vai stāvēšanas pozīcijā, un transportlīdzeklis stāv uz atbalsta kājiņas.
- 6.2.2. Stāvvietas platformu pārslēdz uz minimālo šķērsslīpumu (šs) un tad atsevišķi uz minimālo garenisko slīpumu (gs) saskaņā ar šo tabulu:

Slīpums	Vienpusējā atbalsta kājiņa		Centrālā atbalsta kājiņas	
	Mopēds	Motocikls	Mopēds	Motocikls
šs (kreisais un labais)	5 %	6 %	6 %	8 %
Lejupvērsts gs	5 %	6 %	6 %	8 %
Augšupvērsts gs	6 %	8 %	12 %	14 %

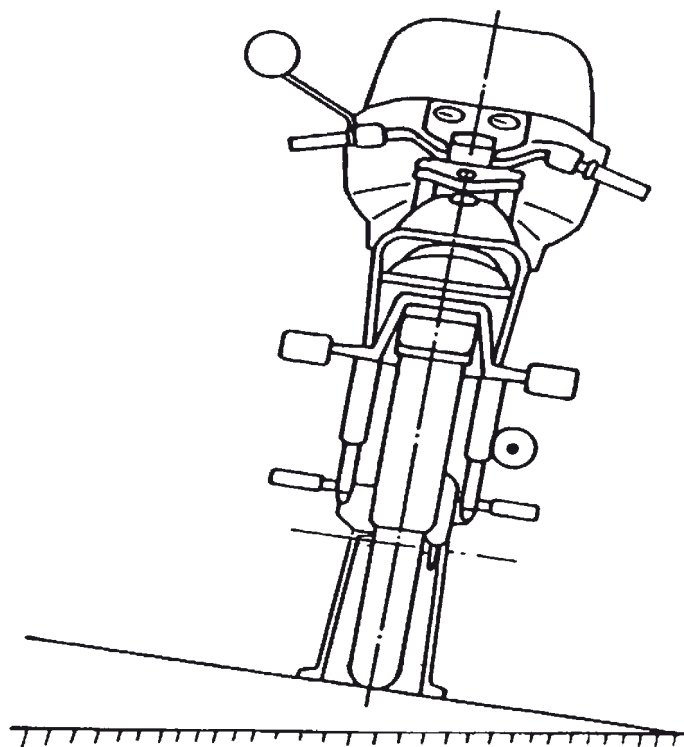
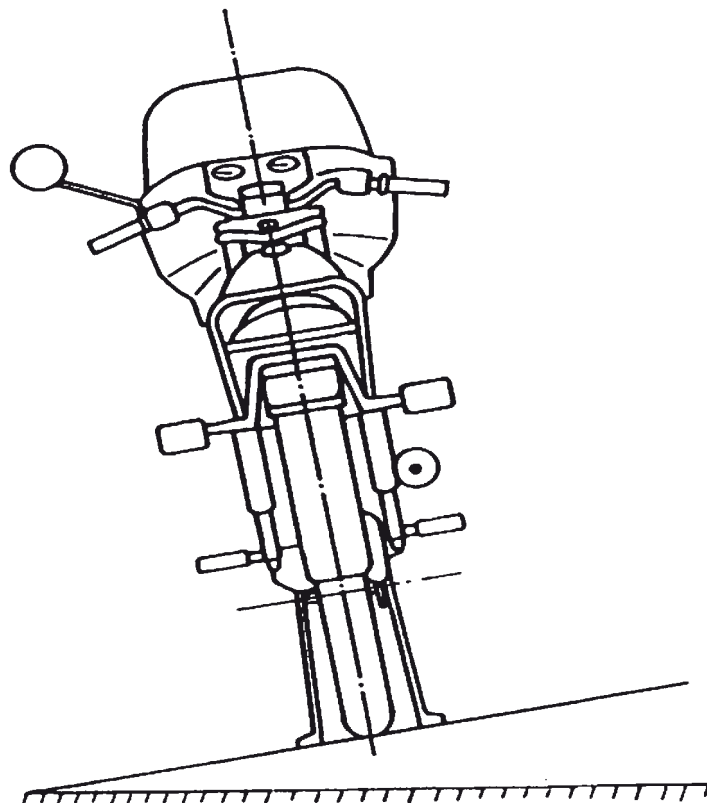
Skatīt 1.a, 1.b un 2. attēlu.

- 6.2.3. Ja transportlīdzeklis uz slīpas stāvvietas platformas stāv uz centrālā atbalsta kājiņas un tikai viena riteņa un var saglabāt šo stāvokli, kad centrālā atbalsta kājiņa un vai nu priekšējais, vai pakalējai ritenis saskaras ar atbalsta virsmu, tad iepriekš aprakstītie testi jāveic tikai ar transportlīdzekļi, kas stāv uz centrālā atbalsta kājiņas un pakalējā riteņa, ar noteikumu, ka tiek ievērotas citas šajā punktā izklāstītās prasības.
- 6.2.4. Transportlīdzeklim jāpaliek stabilam, ja stāvvietas platformu noliec par katru nepieciešamo daudzumu un ir pienācīgi ievērotas iepriekšminētās prasības.
- 6.2.5. Alternatīvi stāvvietas platformas par nepieciešamo daudzumu var noliekt pirms transportlīdzekļa pārvietošanas.

1.a attēls
Šķērsslīpums

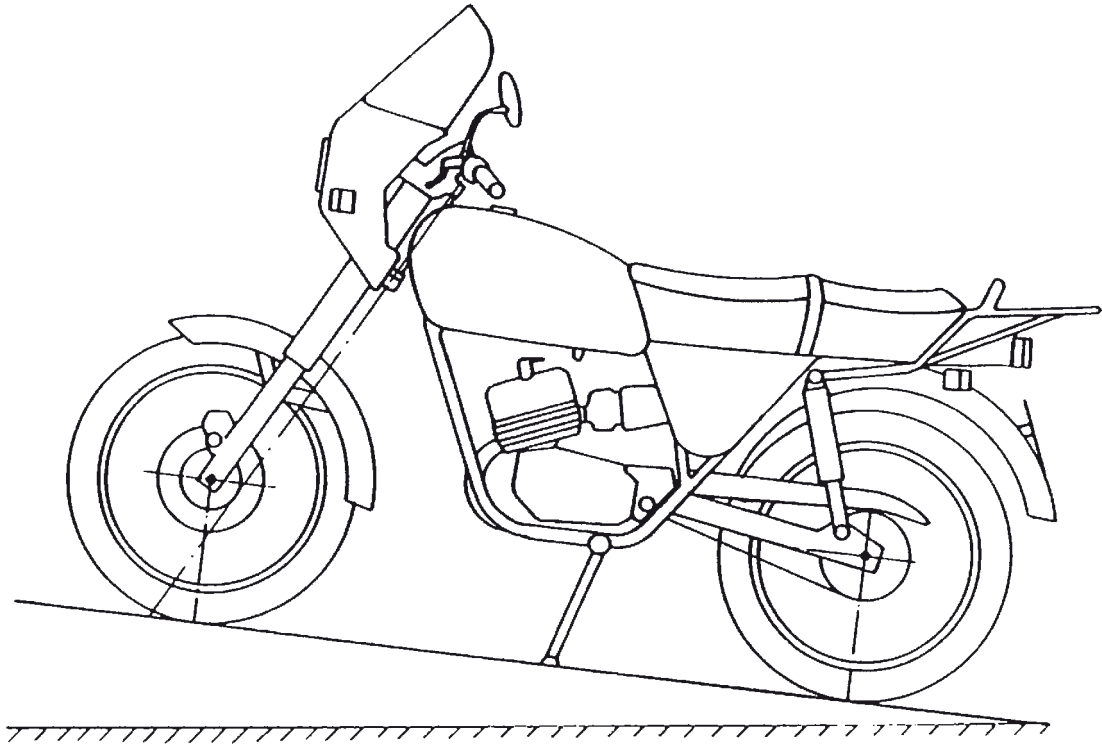
1.b attēls
Šķērslīpums

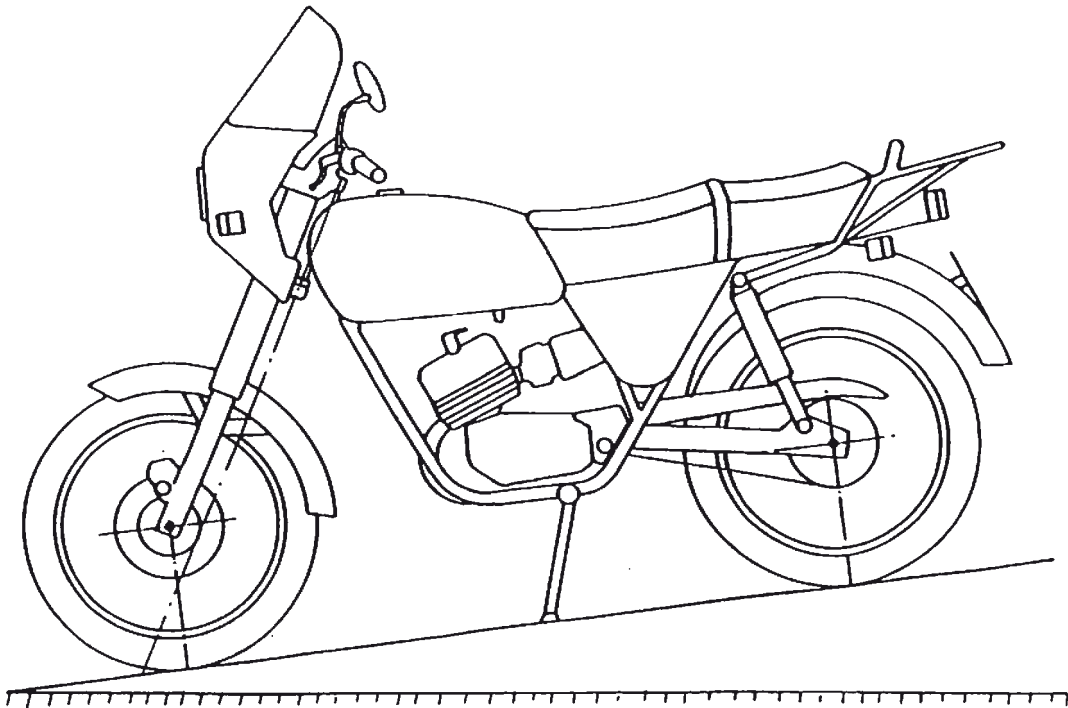

2. attēls

Gareniskais slīpums (augšup)

Gareniskais slīpums (leju)

*1. papildinājums***Informācijas dokuments attiecībā uz atbalsta kājiņām divriteņu mehānisko transportlīdzekļu tipam**

(jāpievieno pieteikumam par EK detaļas tipa apstiprināšanu, ja to iesniedz atsevišķi no pieteikuma par transportlīdzekļa EK tipa apstiprināšanu)

Kārtas Nr. (piešķir pieteikuma iesniedzējs): .....

Pieteikumā par EK detaļas tipa apstiprināšanu attiecībā uz atbalsta kājiņām divriteņu mehānisko transportlīdzekļu tipam jāiekļauj informācija, kas izklāstīta Direktīvas 2002/24/EK II pielikumā:

— 1. daļas A iedaļas šādos punktos:

- 0.1.,
- 0.2.,
- 0.4. līdz 0.6.,
- 2.1.,
- 2.1.1.,

— 1. daļas B iedaļas šādā punktā:

- 1.3.1.

_____

2. papildinājums

Administratīvās iestādes nosaukums

EK detaļas tipa apstiprinājuma sertifikāts attiecībā uz atbalsta kājiņām divriteņu mehānisko transportlīdzekļu tipam

PARAUGS

Ziņojums Nr. .... tehniskais dienests: ..... datums: .....

EK detaļas tipa apstiprinājuma Nr. .... Attiecinājums uz citu tipu Nr. ....

1. Transportlīdzekļa preču zīme vai tirdzniecības nosaukums: .....

2. Transportlīdzekļa tips: .....

3. Ražotāja nosaukums un adrese: .....

.....

4. Ražotāja pilnvarotā pārstāvja (ja tāds ir) nosaukums un adrese: .....

.....

5. Datums, kad transportlīdzekļi nodod testēšanai: .....

6. EK detaļas tipa apstiprinājums piešķirts/noraidīts ⁽¹⁾:

7. Vieta: .....

8. Datums: .....

9. Paraksts: .....

⁽¹⁾ Lieko svītrot.

II PIELIKUMS

A DAĻA

Atceltā direktīva ar grozījumu

(minēta 5. pantā)

Padomes Direktīva 93/31/EEK

(OV L 188, 29.7.1993., 19. lpp.)

Komisijas Direktīva 2000/72/EK

(OV L 300, 29.11.2000., 18. lpp.)

B DAĻA

Termiņu uzskaitījums transponēšanai valsts tiesībās un piemērošanai

(minēts 5. pantā)

Direktīva	Termiņš transponēšanai	Piemērošanas datums
93/31/EEK	1994. gada 14. decembris	1995. gada 14. jūnijs (*)
2000/72/EK	2001. gada 31. decembris	2002. gada 1. janvāris (**)

(*) Saskaņā ar Direktīvas 93/31/EEK 4. panta 1. punkta trešo daļu:

"No dienas, kas minēta pirmajā daļā, dalībvalstis nedrīkst ar atbalsta kājiņām saistītu iemeslu dēļ aizliegt sākt tādu transportlīdzekļu ekspluatāciju, kuri atbilst šīs direktīvas prasībām."

Minētais datums ir 1994. gada 14. decembris; skatīt Direktīvas 93/31/EEK 4. panta 1. punkta pirmo daļu.

(**) Saskaņā ar Direktīvas 2000/72/EK 2. pantu:

"1. Dalībvalstis no 2002. gada 1. janvāra atbalsta kājiņu dēļ nedrīkst:

— atteikties piešķirt EK tipa apstiprinājumu divriteņu mehāniskā transportlīdzekļa tipam vai

— aizliegt divriteņu vai trisriteņu mehānisko transportlīdzekļu reģistrāciju, pārdošanu vai nodošanu ekspluatācijā,

ja šo transportlīdzekļu atbalsta kājiņas atbilst prasībām, kas noteiktas ar Direktīvu 93/31/EEK, kura grozīta ar šo direktīvu.

2. Dalībvalstis no 2002. gada 1. jūlija nepiešķir EK tipa apstiprinājumu jaunam divriteņu mehāniskā transportlīdzekļa tipam atbalsta kājiņu dēļ, ja tās neatbilst ar šo direktīvu grozītās Direktīvas 93/31/EEK prasībām."

III PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Direktīva 93/31/EEK	Direktīva 2000/72/EK	Šī direktīva
1., 2. un 3. pants		1., 2. un 3. pants
4. panta 1. punkts		—
	2. panta 1. punkts	4. panta 1. punkts
	2. panta 2. punkts	4. panta 2. punkts
4. panta 2. punkts		4. panta 3. punkts
—		5. pants
—		6. pants
5. pants		7. pants
Pielikums		I pielikums
1. papildinājums		1. papildinājums
2. papildinājums		2. papildinājums
—		II pielikums
—		III pielikums